

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ПРЕДМЕТЕН ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

23 май 2012 г. – Вариант 1

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Жестовите и мимиката при разговор „лице в лице” са средство за:

- А) невербално общуване
- Б) вербално общуване
- В) телепатично общуване
- Г) писмено общуване

2. Кои от изброените понятия НЕ са познавателни психически процеси?

- А) усещане и възприятие
- Б) мислене и въображение
- В) абстиненция и еуфория
- Г) волева и неволева памет

3. Кой от изброените методи е основен за психологическото изследване?

- А) диалектически
- Б) феноменологически
- В) експериментален
- Г) трансцендентален

4. Кое от следните описания съответства на интроверта?

- А) старателен, сериозен
- Б) раздразнителен, пасивен
- В) затворен, самовглъбен
- Г) чувствителен, волеви

5. Процес, при който хората се научават ефективно да спазват и съобразяват действията си с общоприетите норми за дадена култура, се нарича:

- А) социализация
- Б) забравяне
- В) асоциация
- Г) деградация

6. Изказването „Защото съм ти родител, ще правиш каквото ти казвам!“ характеризира:

- А) либералния родител
- Б) демократичния родител
- В) авторитарния родител
- Г) хаотичния родител

7. Логическата рационалност се опира в най-голяма степен на:

- А) интуицията
- Б) сетивния опит
- В) разума
- Г) добродетелта

8. Кое от изброените понятия има най-голям обем?

- А) райска ябълка
- Б) плод
- В) червена ябълка
- Г) ябълка

9. Определението е логическа операция за:

- А) разкриване обема на понятието
- Б) разкриване съдържанието на понятието
- В) отричане на понятието
- Г) разкриване на произхода на понятието

10. В коя от изброените двойки съжденията НЕ могат да бъдат едновременно истинни?

- А) „Всички топки са кръгли“ и „Нито една топка не е кръгла“
- Б) „Някои топки са кръгли“ и „Някои топки не са кръгли“
- В) „Някои топки са кръгли“ и „Всички топки са кръгли“
- Г) „Нито една топка не е кръгла“ и „Някои топки не са кръгли“

11. Какъв тип е умозаключението: „Всички зеленчуци са полезни. Доматите са зеленчуци. Следователно домати са полезни.“?

- А) индуктивно
- Б) традуктивно
- В) дедуктивно
- Г) противоречиво

12. При кое от долуизброените условия ще е НЕИСТИННО съждението „Ако учиш, то получаваш отлични оценки“?

- А) Учиш и получаваш отлични оценки.
- Б) Не учиш и не получаваш отлични оценки.
- В) Учиш и не получаваш отлични оценки.
- Г) Не учиш и получаваш отлични оценки.

13. Идеята за грехопадението на човека е най-силно развита в етиката на:

- А) Християнството
- Б) Исляма
- В) Конфуцианството
- Г) Будизма

14. Кое от изброените понятия НЕ е етическо?

- А) умозаключение
- Б) характер
- В) нравственост
- Г) порок

15. Като морална нагласа „алтруизъмът“ е:

- А) пресметливост към другите
- Б) зависимост от другите
- В) независимост от другите
- Г) любов към другите

16. Моралната свобода представлява:

- А) автономия на волята
- Б) воля за власт
- В) свобода на мисленето
- Г) свобода на вероизповеданието

17. С термина „аксиология“ означаваме:

- А) теория на рекламата
- Б) наука за климата
- В) теория на ценностите
- Г) наука за цените на пазара.

18. Към какъв тип мисловна нагласа бихте отнесли афоризма „Целта оправдава средствата.“?

- А) Идеализъм
- Б) Прагматизъм
- В) Романтизъм
- Г) Хуманизъм

19. Кой от изброените актове НЕ е престъпление?

- А) измъчването на човек
- Б) влизането с взлом в чужд дом
- В) публичната обида на полицаи
- Г) бягството на детето от дома

20. ВДПЧ е абривиатура на документ, приет от ООН, и означава:

- А) Велик документ за правата на човека
- Б) Всеобща декларация за потребностите на човека
- В) Всеобщ документ за правилата на четене
- Г) Всеобща декларация за правата на човека

21. Морална сила и основание на законите им придава тяхната:

- А) каноничност
- Б) легитимност
- В) легалност
- Г) формалност

22. За единоначалие може да се приеме следната форма на управление:

- А) демокрация
- Б) монархия
- В) тимокрация
- Г) аристокрация

23. В страните от ЕС смъртното наказание е:

- А) разрешено при строг режим на регламентация
- Б) забранено да се осъществява публично
- В) забранено
- Г) разрешено

24. Коя от следните категории НЕ е нито правна, нито етическа?

- А) съвест
- Б) лъжа
- В) битие
- Г) благородство

25. Феноменологията е метод, при който:

- А) се тълкува откровението на Бога
- Б) се описва как нещата се явяват на съзнанието
- В) се обосновава небитието
- Г) се анализира човешката физиология

26. Кое от изброените понятия НЕ е предмет на специално философско разглеждане?

- А) човек
- Б) опит
- В) тяло
- Г) електричество

27. Кое понятие е възлово за философското учение на Ницше?

- А) емпиризъм
- Б) абсолютна идея
- В) душа
- Г) воля

28. Самоубийството е основен философски проблем за:

- А) Сартр
- Б) Камю
- В) Маркс
- Г) Ницше.

29. Коя от изброените методически нагласи се появява през Античността?

- А) херменевтика
- Б) феноменология
- В) идеология
- Г) диалектика

30. Подробното систематично описание на място, което го няма никъде, се нарича:

- А) футурология
- Б) фразеология
- В) есхатология
- Г) утопия

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. В свитъка за свободните отговори запишете с кой философ свързвате тълкуването на щастието като удоволствие.

32. В свитъка на свободните отговори посочете две двойки противоположни етически понятия.

33. В свитъка на свободните отговори запишете поне две основни понятия, които свързвате с философията на Ницше.

34. Ако общоутвърдителното суждение „Всички хора са разумни” е истинно, то напишете какви са по вид следните суждения и какви са техните стойности по истинност:

- А) „Нито един човек не е разумен.”
- Б) „Някои хора са разумни.”
- В) „Някои хора не са разумни.”

Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 35. до 38. включително)

„Съществуват философски системи, които ... са се запечатали в съзнанието на човечеството и по които постоянно се ориентираме за това, какво е философия. Демокрит, Платон, Аристотел, Декарт, Кант, Хегел ... са създатели на системи от такъв вид. Те имат общи черти и от тях мисленето взема мащаб ... Най-напред в тях могат да се установят черти от формално естество. Все едно какъв предмет имат отделните системи или какъв метод следват: за разлика от частните науки те имат за фундамент цялостния обхват на емпиричното съзнание като живот, опит, опитни науки и така те търсят да решат своята задача. Те имат универсален характер. На това съответства стремежът да се свърже изолираното, да се установи взаимовръзка и тя без оглед на нищо друго да се разпростре върху границите на частните науки. Другата формална черта на философията се състои в изискването да се постигне общовалидно знание.”

Вилхелм Дилтай *Същността на философията*

35. Напишете имената на двама философи, извън изброените от Дилтай, които работят системно върху въпроса какво е философия.
36. Какво е отношението между мисленето и философията според текста?
37. Опишете разликата в задачата на частните науки и на философията.
38. Кои са общите формални черти на философските системи?

В свитъка за свободните отговори напишете философско есе по един от зададените фрагменти!

1. „Природата вече не може да бъде разглеждана като прост обект за експлоатация, тя трябва да бъде преживявана като партньор...”

Гадамер

2. „Просвещението е изходът на човека от непълнолетието ...”

Кант

3. „Философията е обърнатият наопаки свят”

Хегел

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ПРЕДМЕТЕН ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

23 май 2012 г. – Вариант 1

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

Задачи от 1. до 30.

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	А	1
2.	В	1
3.	В	1
4.	В	1
5.	А	1
6.	В	1
7.	В	1
8.	Б	1
9.	Б	1
10.	А	1
11.	В	1
12.	В	1
13.	А	1
14.	А	1
15.	Г	1
16.	А	1
17.	В	1
18.	Б	1
19.	Г	1
20.	Г	1
21.	Б	1
22.	Б	1
23.	В	1
24.	В	1
25.	Б	1
26.	Г	1
27.	Г	1
28.	Б	1
29.	Г	1
30.	Г	1

Задача 31 – 2 точки

Епикур

Допустими са и други отговори, свързани с имена на представители на школите на хедонизма и евдемонизма.

Задача 32. – 4 точки

Възможни са много варианти: добро – зло, срам – безсрамие, добронамереност – злонамереност, скромност – нахалство, героизъм – страхливост, любов – омраза, съпричастие – егоизъм и др.

Задача 33. – 4 точки

Напр. воля за власт, свръхчовек, вечно възвръщане, преоценка на ценностите и други.

Задача 34. – 6 точки

- А) общоотрицателно: неистинно
- Б) частноутвърдително: истинно
- В) частноотрицателно: неистинно

Задача 35. - 3 точки

Напр. Маркс, Хайдегер, Сартр

Задача 36. – 4 точки

Мисленето взема мащаб от философските системи, които са се запечатали в съзнанието на човечеството.

Допустими са и други отговори.

Задача 37. – 6 точки

Философските системи (изобщо философията) за разлика от частните науки имат за задача да обхванат емпиричното съзнание като цялост: живот, опит, опитни науки. Тази разлика е налице независимо както от предмета на изследване, така и от метода, който отделните философски системи или частно научни дисциплини следват.

Задача 38. - 6 точки

Първо, всички те имат универсален характер, на което съответства стремежът да се свърже изолираното и да се установи взаимовръзка, разпростираща се върху границите на частните науки.

Втората обща черта от формално естество между различните философски системи е изискването да се постигне общовалидно знание, с което е свързан стремежът да се върви назад в обосноваването, докато не се достигне последният пункт – до крайното основание.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ФИЛОСОФСКО ЕСЕ (35 точки)

1. Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – до **5** точки;
2. Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите – до **10** точки;
3. Ниво на употреба и владене на логическия и понятиен инструментариум при формулиране на позиция и излагане на аргументация в нейна подкрепа – до **10** точки;
4. Степен на самостоятелност при тълкуването на проблема във фрагмента – до **7** точки;
5. Ниво на езикова и стилистична култура – до **3** точки